

Einki gagn at avreiða bátarnar av knóranum

— *Er nakað gagn í at avreiða bátarnar av knóranum áðrenn teir rættiliga eru komnir í gongd, spyr Jógvan A. Johannessen*

Tað er ikki lukkuligt, sum ódnin hevur leikað í, um teir báðar dalstrolararnar »Stigaklett« og »Hádegisklett«, henda seinasta mánaðin.

Og nærur allir landsins fjølmíðlar hava lagt sær sera nær at bera brenni til tað bálíð, ið sjónvarpið upprunaliga kyndi.

Tað er tí einki at undrast um, at eigararnir — og annars teir, sum eru knyttir at hesum bátum, gjørdust ikki sørt orkymlaðir av teirri miklu umtalu, ið teimum nú so bráðliga og óvæntað varð fyri.

Eisini gjørdust teir bilsnir, tá ið teir finga tað óvæntaða rós, at tað vóru teir, sum áttu livið í flakavirkjunum í Sandoyinni, tí hetta vóru teimum ókunnugir ténar og teir hildu, sum rimiligt var, at hetta var heldur nógv avgjort.

Satt at siga dáma mongum at verða róst, um tey annars hava rós uppiborið — men tað munna vera tey fæstu, sum eru serliga glað fyri at verða skammröst.

Men skjótt vendist í holi, tá ið funnu ymiskir — og tá helst úr tjóðveldisflokkinum — fram tey gomlu og skitnu vápnini, sum annars eina tíð høvdu staðið og rustað í onkrum avbyrgdum króki.

Nú vóru jú lagir at royndu fella javnaðarløgtingsmannin í Sandoyinni!

Og so blindaðir av hati og politiskum óndskapi vóru summir av hesum farsælu tjóðveldismonnunum, at teir fullkomiliga gloymdu hvat, ið málið í

roynd og veru snúði seg um, og istaðin royndu teir at heingja undirritaða út í fjølmíðlunum fyri gerðir, sum hann als ikki var sekur í.

Og út úr tí kolasvarta hulduheiminum í 14. Sept. hoyrast nú hvínini hvøll og hørd um tær uppgávur og skyldur, sum undirritaði hevur, sum politikari og eigari í teimum báðum bátunum, sum hann er reiðari fyri.

Nú hevði tað sjálvandi verið munandi hugaligari at svara navngivnum persónum aftur, enn tilkum sum skriva undir dulnevnum, og mangan als ikki eru svar verdugir.

Tí er tað undrunarvert, at eingin í teirri stóru fjøld, sum hóast alt velur tjóðveldisflokkinn í Sandoyinni, er so at sær komin, at hann torir at skriva undir egnum navni — ella er tað veruliga so, at teimum dáma betur at bera fram skammleys ósannindi úr skýmaskotum.

Men undirritaði skal vísja tjóðveldinum um, at hann til fulnar veit, hvør ábyrgd og hvørjar skyldur, ið liggja á honum — bæði sum løgtingsmaður og sonevndur reiðari.

Men, eftir øllum at døma, eru tað mong, sum enn ikki hava skilt, at tað eisini áliggur teimum, sum umsita tey arbeiðspláss, sum arbeiðarar, arbeiðskvinnur og kommunur eiga, ábyrgd; men henda spurning fari eg at lata liggja fyri fyrst!

Men, istaðin fyri at venda sokini fullkomiliga á høvðið, skuldu tey, ið

ábyrgdina hava á hesum arbeiðsplássum, ikki roynt at ríkið tey politiskt. Tí, líta tit tykkum íkring og hugsa bert eitt evarska lítið sindur, so er sjón fyri søgn!

Og heldur ikki skuldu summir av hesum ábyrgdarpersónum lagt í at siga ósatt fyri fjølmíðlunum.

Tí, tað er beinleiðis ósatt, at nakar hevur kravt sama pris fyri fiskin, sum fæst á Bacalao — har var jú ein munur upp til 20 oyru pr. kg.

Tað er eisini beinleiðis ósatt at undirritaði ella nakar annar á dalsbátunum hevur kravt eina kr. meir fyri kg. um bátarnir skuldu avreiða í Sandoyinni.

Hin nakni og kaldi veruleikin er, at talan í mesta lagi skuldi vera millum virðið av tí eykaarbeiði, sum manningarnar sjálvboðnar vildu gera, og sum virkini annars longu gjalda fyri, og ta so nogv umtalaðu krónuna!

Tað er heldur ikki satt, at undirritaði hevur sent dalsbátarnar til Havnar við fiskinum, hóast »Solarris« bjóðaði sama pris sum Bacalao, tann túrin, og hesa skuldseting hava skipararnir eisini avsannað.

Veruleikin er, at undirritaði ongur bátar hevur sent av oynin, at hann ongur avtalur hevur brotið, og at hann einki ósatt hevur sagt í sjónvarpinum. Hinvegin sigur onkur annar ósatt! Men, eitt er at siga ósatt av misgáum; nakað heilt annað er at siga ósatt við vilja — men

sjálvandi, kanska kann slíkur atburður tæna onkrum serligum endamáli. —

Tað seinasta, sum hevur verið framtíðin í fjølmíðlunum er, at bátarnir hava fingið stuðulslán og alment veðhald, og sjálvandi er hetta fullkomiliga rætt. Nú veit eg ikki hvørjum endamáli hesar upplýsingar skulu tæna, tí bátarnir hava stutt og greitt fingið tey stuðulslán og veðhald, sum vóru galdandi tá, ið teir vóru bygdar — fyri bátar, sum vórðu bygdar á føroyskum skipasmiðjum.

Men vit ætla, enn sum áður, at stríðast fyri, at vit kunnu gjalda stuðulslánið aftur, og at veðhaldið ikki verður »aktuelt«.

Sum er skylda vit tíbetur ikki landinum nakað sum helst, ið er fallið til gjaldingar, hvørki í núverandi ella í fyrrverandi skipum! Hvussu framtíðin verður fyri okkum er sjálvandi ókunnugt!

Tað er eisini púra rætt, at ætlanin var at bátarnir skuldu avreiða til virkini í Sandoyinni, og henda ætlan stedd framvegis við.

Hinvegin dugi eg ikki at sigga nakað gagn fyri Sandoyinni í tí, at vit avreiða bátarnar av knóranum longu áðrenn teir rættiliga eru komnir í gongd!

Annað er, at virkini í oynni siga seg ikki kunna kappast við onnur virki — og hetta er sjálvandi ógvuliga harmiligt!

Men eg havi aldri blandað meg uppi hvussu leiðslurnar á virkunum reka tey, og eg ynski heldur ikki at tær blanda seg uppi, hvussu vit reka okkara bátar.

Við ómetaligum snildum hevur verið roynt at leggja ábyrgdina fyri, at virkini einki arbeiði hava havt at bjóða tí folki, sum í roynd og veru eigur virkini, á meg persónliga; men veruleikin er, at ábyrgdin fyri hesum liggur hjá leiðsluni á flakavirkjunum, og har havi eg onga avirkan!

Teir valdu at taka imóti minni fiski samstundis

sum teir krøktu seg fastar í ein minstapris, tí teir søgdu, at úrslitið gjørdist nøkulunda tað sama um teir góvu betri pris fyri eina stórri fiskanøgð.

Men, teir gloymdu, at ein stórri og javnari tilgongd av fiski — í sjálvum sær — hevði givið eitt hægri skiftisavlop.

Teir gloymdu eisini, at meiri fiskur hevði givið meiri arbeiði.

Teir gloymdu eisini, at meiri arbeiði hevði givið fólkinum stórri úrtøku.

Teir gloymdu eisini, at stórri úrtøka hevði givið meiri í skatti og meiri pening til arbeiðsfelaginum — og á henda hátt hevði samfelagið — Sandoyggjin — sum heild vunnid.

Men, tilverri, soleiðis hugsaðu teir ikki. Teir valdu heldur at tveita fólkið, sum arbeiðði á sinum egnu virkjum, út í arbeiðsloysi, og tað var einki minni enn óhugnaligt. —

Elia kanska hava teir eina miðvisa ætlan við hesum eisini!

Kanska er hjartatáttur in í hesum royndum at øsa fólkið upp móti mær persónliga, at fáa tey at gloyma rávorubýtið, sum samgongan ætlar at væl-signa Sandoyinni við, fyri istaðin at tveita skuldina á undirritaða, sum í veruleikanum als onga skuld hevur.

Um so er, so skulu tit

bara halda fram sum tit stevna; tí eg ætli mær framvegis at arbeiða fyri tí folki, sum eg eri valdur at umboða, og eingi politisk svikabrogd ella persónlig álöp skulu fáa meg at víkja av leiðini.

Seinastu tíðina hevur »Sosialurin« av og á heitt á meg um at fáa eina samrøðu í lag um tey margháttliga viðurskifti, sum tykjast at valda á arbeiðsmarknaðinum í Sandoyinni.

Higartil havi eg ikki lagt í at svara aftur, tí eg havi ikki hildið, at tað kundi tæna nokrum endamáli.

Meginparturin av tí, sum fram er komið, hevur jú staðið í 14. Sept., og tilfarið hevur jú verið einvíst og óndsinnað mæn við ongun nøvnun undir — og satt at siga hevur »mær ongantíð dámað huldutólk, hoast eg ikki havi borið orð fyri at vera serliga myrkaræddur!

Men kortini havi eg eftirlíkað »Sosialinum« í at hava eina samrøðu ein av komandi døgnum.

Jógvan Adolf Johannessen

